

Detail 01

Loketten

"Fout materiaal bestaat niet", zei Vera Yanovshtchinsky een keer tegen mij toen ik een gezicht trok bij haar voorstel om trespas toe te passen. Trespas immers, dat deed je toch niet! Verkeerde toepassingen van materiaalgebruik, dat was wat er volgens Vera aan de hand was. Elk materiaal heeft zo zijn plek. Een verrassende blik, vond ik. Ik kwam van architectenbureau Biq waar ik goed had leren tekenen, materialiseren en detailleren. Bepaalde dingen echter, waren 'not done'. Plastic kozijnen bijvoorbeeld en trespas. En loketten. Loketten?

Ja, loketten, getver, dat deden we niet hoor. Loketten bevinden zich op de aanhechting van een gemetselde gevel op een dak. Het zijn loodstroken die worden ingemetseld, hiermee wordt de overgang tussen dak en gevel waterdicht gemaakt. Je ziet ze vaak bij een bakstenen schoorsteen. Of bij een gemetselde dakkapel. Of een appartementenblok dat aansluit op een rijtje woningen met een kap. Het woord staat dichtbij het hedendaagse loket, dan je zou denken. Het is een verkleining van het woord loke, wat afgesloten ruimte betekent en dat woord komt weer van luiken, dat sluiten betekent.

En inderdaad, het is vaak geen feest met die loketten. Het is een geknutsel en een geplak van heb-ik-jou-daar. "Kan dat niet anders?", vraagt de architect zich af. En ja, bij Biq bedachten we daar wat op: een geveldrager met schotten. De geveldrager vangt het metselwerk op, de schotten zorgen ervoor dat de bakstenen niet langs de lijn van het dak naar beneden zakken. De waterkering met slabbes komt erachter in de spouw en gaat dan vervolgens een verholten gootje in. Opgelost.

Kortom, geen loketten te zien. Keurig. En als je ze niet ziet, dan zie je ook geen probleem. Dat is het knappe van goede detaillering. Bij die geknutselde loodslabbes zie je duidelijk dat er iets opgelost moest worden. Er is zichtbaar een probleem geweest en het is zichtbaar opgelost. En als het gaat lekken, dan weet je waar je moet zijn. Bij het Biq-detail hoef je daar allemaal niet aan te denken. Er komt gewoon een dak op een gevel aan. Klaar.

Toch kan het ook wel heel mooi zijn, met die loketten. Als ik aankom in Rotterdam, dan staat er bij de stoplichten, tegenover dierenpark Blijdorp, een kerk. Het is de 'O.L. Vrouwe van de Rozenkrans en H. Albertus kerk' uit 1940, van architect H.J.A. Bijlard. Deze kerk heeft natuurlijk een toren. Deze toren is gemetseld en komt aan op een groot pannendak. De aansluiting vindt plaats middels loketten. Mohooi! Echt. Het ziet er logisch uit, als een hechting, het lijkt wel geborduurd. Hier is een vakman langsgeweest en die heeft een prettig ritme gemaakt met een trapje van loodstroken. Het past bij het gebouw. En dan denk ik weer aan Vera. Het gaat niet om het materiaal, het gaat om de toepassing. Mooi.

Marjolein van Eig